

Wat is nieuw voor het schooljaar 2008-2009?

1 DREMPELS VOOR LEERLINGEN EN OUDERS WEGWERKEN

Schoolkosten in het basisonderwijs (tienkamp proef 1: zet financiering in)

Er komt een grens aan de kosten die scholen aan de ouders doorrekenen voor eendaagse en meerdaagse uitstappen. In ruil krijgen scholen extra werkingsmiddelen.

De portemonnee van de ouders mag niet bepalen naar welke school een kind gaat. Daarom zet minister Vandenbroucke een rem op de schoolkosten in het kleuter- en lager onderwijs. Materiaal dat écht nodig is in de klas, zoals een pen, kleurpotloden of een atlas koopt de school sinds vorig schooljaar zélf aan voor de kinderen. Vanaf dit schooljaar komt er een maximumbedrag voor schooluitstappen bovenop. In ruil krijgen de scholen extra centen. Zo worden de scholen niet te duur voor de ouders en kunnen de kinderen blijven op schooluitstap gaan.

Stap 1: wie koopt de spullen voor in de boekentas? (sinds 1 september 2007)

Zaken zoals leerboeken, schriften, passers en schrijfgerief hebben kinderen écht nodig op school. Deze strikt noodzakelijke spullen moeten ouders niet zélf aankopen. De school voorziet dit materiaal voor elk kind sinds het schooljaar 2007-2008. Voor de aankoop van dit strikt noodzakelijke materiaal krijgen de scholen extra middelen, die de kosten ruimschoots dekken.

Waarvoor zorgen ouders zelf en wat moet de basisschool voorzien? De volledige lijst vindt u op www.schoolkosten.be

NIET DOOR DE OUDERS TE KOPEN	WEL KOPEN indien de school dat vraagt of de ouders dat zelf nodig vinden
<ul style="list-style-type: none">• Knutselmateriaal: lijm, schaar• Handboeken, schriften, werkboeken• Tekengerief: stiften, kleurpotloden, verf, penselen, ...• Schrijfgerief: potlood, balpen, pen• Schoolagenda• Woordenboek, (voor)leesboeken• Meetmateriaal: lat, gradenboog, geodriehoek, tekendriehoek• Atlas• Passer• Zakrekenmachine• ...	<ul style="list-style-type: none">• Boekentas• Pennenzak• Turnzak• Kaftpapier• Mappen• Turn T-shirt of uniform• Zwembroek• ...

Stap 2: welke kosten mogen scholen doorrekenen aan ouders? (vanaf 1 september 2008)

Leren gebeurt niet alleen binnen de vier muren van het klaslokaal. Scholen organiseren tijdens het jaar heel wat uitstapjes die het leren voor kinderen boeiender en aangenamer maken. Om de kosten van deze activiteiten voor ouders te begrenzen, werken scholen vanaf 1 september 2008 met een dubbele maximumfactuur.

Wat houdt dit in?

De **scherpe maximumfactuur** omvat activiteiten zoals toneelbezoek, sportactiviteiten, schooluitstappen van één dag, ... Ook materialen die de kinderen verplicht via de school moeten aankopen, vallen hieronder (bv. verplicht schoolabonnement op tijdschrift).

De scherpe maximumfactuur bedraagt voor een kleuter 20 euro en voor een kind van de lagere school 60 euro per schooljaar. Zo blijven de kosten voor alle ouders beperkt.

De **minder scherpe maximumfactuur** omvat de meerdaagse uitstappen voor één of meerdere klassen zoals zeeklassen, bosklassen, ... Deze uitstappen gaan (deels) tijdens de schooluren door. Uitstappen die volledig tijdens de schoolvakanties plaatsvinden, vallen niet onder deze regeling.

De minder scherpe maximumfactuur bedraagt voor een kleuter 0 euro omdat meerdaagse uitstappen voor kleuters uitzonderlijk zijn. Wil een school toch op meerdaagse uitstap, dan moet dit op een andere manier betaald worden. Voor een kind uit de lagere school bedraagt de minder scherpe maximumfactuur 360 euro voor de volledige duur van het lager onderwijs. Zo kan elk kind normaal gezien mee op meerdaagse uitstappen.

De voorbije jaren zijn de werkmiddelen van de scholen fors gestegen. Sinds 2004 is er gemiddeld structureel per leerling 273 euro bijgekomen. Deze extra's kunnen scholen gebruiken om de meerkost van bepaalde activiteiten op zich te nemen. En om zelfs nog meer activiteiten te organiseren. Vanaf volgend jaar wordt bij de verdeling van de werkmiddelen gekeken naar de leerlingenkenmerken (zie verder). Daardoor zijn scholen die veel kansarme kinderen tellen voortaan extra goed gewapend.

Een andere belangrijke uitgavenpost voor ouders zijn de **schoolmaaltijden en de voor- en naschoolse opvang**. Voor deze kosten is er geen beperking of tussenkomst voorzien, maar scholen moeten wel een redelijke prijs vragen die in verhouding staat tot de geleverde prestaties.

Voor meer informatie over kostenbeheersing op school:

www.schoolkosten.be

Vlaamse Infolijn – tel. 1700

Schooltoelagen (tienkamp proef 1: zet financiering in)

Ouders kunnen vanaf de kleuterschool een schooltoelage aanvragen. Het gezinsdossier maakt de aanvraag een stuk eenvoudiger.

Ondanks de beperking van de schoolkosten hebben sommige ouders het moeilijk om de maandelijkse schoolfactuur te betalen. Daarom breidt minister Vandenbroucke vanaf 1 september 2008 de schooltoelagen uit naar het kleuter- en lager onderwijs. Ook in het deeltijds beroepsonderwijs kunnen ouders nu een schooltoelage aanvragen. Voordien was dit enkel mogelijk in het secundair en hoger onderwijs. Bovendien zijn de

inkomensvoorwaarden vanaf nu gelijk voor alle onderwijsniveaus: als een kind in de kleuterklas een schooltoelage krijgt, blijft dat duren tot in het hoger onderwijs. Dit natuurlijk op voorwaarde dat het gezinsinkomen min of meer gelijk blijft en de kinderen voldoende aanwezig zijn op school.

Er komt ook een einde aan de jaarlijkse papierslag bij de aanvraag van een school- of studietoelage. Het gezinsdossier maakt dat ouders slechts één formulier moeten invullen voor alle kinderen samen. De toe te voegen bewijsstukken zijn tot een minimum beperkt: het aanslagbiljet van de belastingen en het inschrijvingsformulier van de school zijn niet meer nodig.

In onderstaande tabel vindt u de (gemiddelde) bedragen van de school- en studietoelagen voor het schooljaar 2008-2009:

Onderwijsniveau	Gemiddeld bedrag in euro
Kleuteronderwijs	80 euro
Lager onderwijs	116 euro
Voltijds secundair onderwijs	377 euro
Deeltijds secundair onderwijs	234 euro
Hoger onderwijs	1571 euro

Studenten hoger onderwijs beschikken vanaf dit academiejaar over een studietoelagekrediet. Dat omvat een bachelor- en masterkrediet, een krediet voor een voorbereidings- en schakelprogramma, een krediet voor een specifieke lerarenopleiding en een jokerkrediet. Het studietoelagekrediet is vergelijkbaar met een rugzakje waarvan de inhoud jaarlijks opgebruikt én opnieuw aangevuld wordt aan de hand van de studiepunten die de student verwerft. Hij/zij kan hoogstens voor 60 studiepunten per academiejaar een studietoelage krijgen. Studenten kunnen daarnaast beroep doen op hun jokerkrediet wanneer ze bv. niet geslaagd zijn of van richting veranderen. Het jokerkrediet telt 60 punten voor de volledige studieduur en kan opgenomen worden in delen en voor verschillende opleidingen.

Aanvragen voor het schooljaar 2008-2009 kunnen tot 30 juni 2009. Hoe eerder de aanvraag ingediend, hoe sneller het gezin van de toelage kan genieten. Een toelage aanvragen, kan online of via de post. Via de website www.schooltoelagen.be kan je digitaal een aanvraagformulier invullen. Uiteraard blijft het mogelijk om een papieren aanvraagformulier in te dienen. De formulieren kan je afprinten van het internet, ze worden ook verspreid via universiteiten, hogescholen, schoolsecretariaten, CLB's, OCMW's, vakbonden, integratiecentra. Ouders die hulp nodig hebben bij het indienen van de aanvraag kunnen bij deze instanties terecht of ook bij 1700: het gratis nummer van de Vlaamse overheid. Op dit nummer kunnen ze ook terecht met al hun vragen over de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een toelage.

Tijdens de eerste maanden van het nieuwe schooljaar wordt een omvattende campagne gevoerd om ouders aan te zetten een school- of studietoelage aan te vragen. Een greep uit de initiatieven: verspreiden van flyers, folders, affiches, radio- en tv-spots, themanummer Klasse voor Ouders, sensibiliseringsfilmpjes op www.klasse.be, informatie op teletekst, vernieuwde website, gemeentelijke zitdagen om te helpen bij het invullen van de formulieren, mailings naar hernieuwers, ...

Voor meer informatie over schooltoelagen:

www.schooltoelagen.be

Vlaamse Infolijn – tel. 1700

**Instaplestijden
(tienkamp proef 3: begin in de kleuterklas)**

Er komt een verdere versoepeling van de berekening van instaplestijden. Directies krijgen de mogelijkheid een kinderverzorgster aan te werven, indien er geen kleuteronderwijzer gevonden wordt..

Sinds het Jaar van de Kleuter (schooljaar 2007-2008) worden instaplestijden voor de jongste kleuters op een andere, meer voordelige manier berekend. Dat ging gepaard met een extra investering in het kleuteronderwijs van 10 miljoen euro. De overgrote meerderheid van de scholen is tevreden over de nieuwe werkwijze. Het nieuwe systeem werkt sneller en meer scholen voelen het effect.

Vanaf 1 september 2008 wordt het systeem verder versoepeld. Voor elke nieuwe kleuter krijgt de school nu één lestijd extra. Voordien was dat maar 0,8 lesuur. De school kan zelf beslissen, mits het nodige overleg en binnen het kader van de regelgeving, hoe ze het lestijdenpakket zo optimaal mogelijk wil aanwenden.

Door het opdrogen van de arbeidsmarkt vinden schooldirecties moeilijk kleuteronderwijzers voor enkele instaplestijden. Vele scholen hadden vorig schooljaar wel recht op extra instaplestijden, maar vonden niemand om ze in te richten. Vanaf 1 september 2008 kunnen scholen die geen kleuteronderwijzers vinden om de instaplestijden in te vullen deze lestijden ook gebruiken voor de aanstelling van kinderverzorgers. Het blijft wel de uitdrukkelijke bedoeling om in de eerste plaats kleuteronderwijzers aan te stellen voor deze instaplestijden. Pas als er geen kleuteronderwijzer gevonden wordt, kan de school voor deze lestijden een kinderverzorger aanstellen. Deze uitzonderingsmaatregel geldt voor de twee volgende schooljaren, namelijk voor het schooljaar 2008-2009 en 2009-2010.

2. MEER KWALITEIT

**Meer werkingsmiddelen voor de scholen
(tienkamp proef 1: zet financiering in)**

Dit schooljaar stijgen de werkingsmiddelen van de basisscholen met 85 miljoen euro en van de secundaire scholen met 40 miljoen euro. Vanaf 1 september 2008 ligt bij de verdeling van de middelen de lat gelijk tussen de verschillende netten.

De werkingsmiddelen voor basis- en secundaire scholen bedragen vanaf het schooljaar 2008-2009 ruim 800 miljoen euro. Ten opzichte van vorig schooljaar betekent dat een stijging van 85 miljoen voor het basisonderwijs en 40 miljoen voor het secundair onderwijs. Deze stijging is het gevolg van het nieuwe financieringsdecreet in het leerplichtonderwijs. Gelijke kansen worden de motor van de financiering van de scholen.

Tot nu toe gaf het net waartoe een school behoort de doorslag bij de verdeling van de middelen. Hierbij werd een 100-76-verhouding in acht genomen: als het gemeenschapsonderwijs 100 euro kreeg, kreeg het gesubsidieerd onderwijs 76 euro. De kenmerken van een leerling speelden in deze verdeling geen rol.

Vanaf 1 september wordt de lat gelijk gelegd tussen de netten. De leerlingenkenmerken worden mee bepalend voor de verdeling van de middelen. Op basis van wetenschappelijk onderzoek is besloten vier kenmerken te gebruiken die goed voorspellen welke leerlingen

gemiddeld minder kans op succes hebben, dus voor welke leerlingen scholen extra inspanningen moeten leveren:

- kinderen van lageropgeleide ouders
- kinderen die thuis geen Nederlands spreken
- kinderen uit gezinnen met een laag inkomen
- kinderen die in een kansarme buurt wonen.

Naarmate scholen meer leerlingen hebben die aan één of meer van deze kenmerken beantwoorden, zullen ze meer bijkomende werkingsmiddelen krijgen. De nieuwe financiering betekent voor ongeveer alle scholen winst. Veruit de grootste sprong maken die scholen die veel leerlingen uit kansengroepen aantrekken en extra moeite moeten doen om de talenten van hun leerlingen te ontdekken en te ontwikkelen. Er blijft wel nog een extra bestaan voor de scholen van het officieel onderwijs wegens twee objectiveerbare verschillen. Deze verschillen hebben te maken met de plicht die het GO! heeft om meerdere levensbeschouwelijke vakken aan te bieden en met de garantie van de vrije schoolkeuze. Het gros van de middelen (basisfinanciering) wordt evenwel lineair verdeeld volgens bepaalde schoolkenmerken. Deze basisfinanciering vertrekt van een bepaald aantal punten per onderwijsniveau, studiegebied en onderwijsvorm (bv. lager onderwijs weegt zwaarder dan kleuteronderwijs, tso weegt zwaarder dan aso, want in tso zijn er meer kosten voor basisuitrusting). Al deze middelen worden als één pakket per school toegekend. Het gaat dus niet om een rugzakje dat per individuele leerling aangewend moet worden.

**Extra leraren voor gelijke kansen
(tienkamp proef 1: zet financiering in)**

Vanaf 1 september 2008 komen er 480 extra voltijdse jobs bij om kansarme leerlingen beter te begeleiden op school. Ook het aantal GOK+uren in de kleuterscholen stijgen.

GOK-uren

Vanaf 1 september 2008 gaat het aantal uren voor gelijke onderwijskansen (GOK) in het basis- en secundair onderwijs fors omhoog. Het totale GOK-budget stijgt van 83,1 miljoen euro (schooljaar 2007-2008) naar 101 miljoen (schooljaar 2008-2009). Dat is een stijging van meer dan 20% en stemt overeen met 200 extra voltijdse jobs in het basisonderwijs en 280 extra voltijdse jobs in het secundair onderwijs.

GOK-uren zijn extra uren die scholen ontvangen op basis van hun kansarmoedeprofiel en waarmee ze leraren kunnen aanwerven om een gelijkekansenbeleid te voeren. Hierdoor kunnen scholen kinderen die met een moeilijke thuissituatie kampen of onvoldoende Nederlands beheersen beter begeleiden. Op termijn zullen deze omkaderingsmiddelen ook via het nieuwe financieringssysteem uitbetaald worden. In afwachting hiervan start dit schooljaar een derde GOK-cyclus.

Vóór de start van een GOK-cyclus vragen scholen bij de ouders gegevens op i.v.m. het opleidingsniveau van de moeder, de thuistaal, enz. De gegevens voor de derde cyclus zijn afkomstig van de enquête die de ouders in september 2007 hebben ingevuld met het oog op het nieuwe financieringssysteem. Deze enquête werkte met andere indicatoren dan bij de vorige GOK-cyclus. De indicatoren zijn nu voor alle onderwijsniveaus dezelfde. Bovendien werden sommige indicatoren verfijnd en aangepast. Dat alles bracht verschuivingen mee voor de scholen. De meeste scholen winnen, veel scholen ontvangen zelfs voor het eerst GOK-uren.

GOK-uren verschillen van zorguren. Zorguren zijn voor leerlingen in het basisonderwijs die extra aandacht vragen omwille van ontwikkelings- en leerachterstand of sociaal-emotionele problemen. Het budget voor deze zorguren stijgt in het schooljaar 2008-2009 van 29 naar 60 miljoen euro.

GOK+uren

Sinds vorig schooljaar krijgen scholen met veel kansarme kleuters naast GOK-uren ook GOK+uren. Het gaat om scholen met meer dan 40% kansarme kinderen. (Voor de “gewone” GOK-uren is de grens in basis- en eerste graad secundair 10% en in de tweede en derde graad secundair 25%.)

Met deze GOK+uren kunnen de kleuterscholen voor extra begeleiding in de klasjes zorgen. Op die manier komen kleuters meer aan het woord en kunnen de kleuteronderwijzers meer tijd vrijmaken om naar hen te luisteren. Dat stimuleert dan weer de taalvaardigheid van de kinderen in het Nederlands. Door de toekenning van GOK+uren zijn er dit schooljaar in totaal 157 voltijdse jobs voor kleuterjuffen bijgekomen.

Vanaf 1 september 2008 stijgt het aantal scholen dat kan beroep doen op GOK+lestijden met ca. 100 (+ 800.000 euro). Vanaf dan kunnen 417 scholen beroep doen op GOK+uren.

Evolutie van GOK en GOK+ in basis- en secundair onderwijs

	2002 (eerste GOK-cyclus)			2008 (derde GOK-cyclus)		
	budget	uren (GOK)	voltijdse jobs (GOK)	budget	uren (GOK en GOK+)	voltijdse jobs (GOK en GOK+)
BaO	52 mln €	37.321	1555	72,2 mln € (+ 39%)	48.957 (+ 31%)	2040 (+ 31%)
SO	12 mln €	7609	337	28,8 mln € (+ 140%)	16.765 (+ 120%)	744 (+ 120%)

Experimenten met wachtrijen bij inschrijvingen

Tijdens het schooljaar 2008-2009 en 2009-2010 kunnen scholen experimenteren met procedures die wachtrijen en kampeertoestanden helpen oplossen.

Het GOK-decreet garandeert het recht op inschrijving voor alle leerlingen in elke school. De laatste jaren moeten we steeds weer vaststellen dat een beperkt aantal scholen een capaciteitsprobleem hebben met wachtrijen en kampeertoestanden van ouders die hun kind willen inschrijven tot gevolg. Om dit probleem op te lossen, kunnen scholen in Vlaanderen en Brussel de komende twee jaar experimenteren met methoden om wachtrijen en kampeertoestanden te vermijden. Er zijn wel een aantal duidelijke voorwaarden. Zo mag de gelijke behandeling van de leerlingen niet in het gedrang komen en moet er een akkoord zijn over het experiment in het lokaal overlegplatform (LOP). Verschillende concepten kunnen daarbij worden gehanteerd. Zo zou men een procedure kunnen uitwerken waarbij men leerlingen telefonisch laat aanmelden via een call center, waarbij het moment van de telefonische intake bepalend is voor de rangorde. In elk geval moeten de criteria voor het bepalen van de rangorde de toets van de objectieve rechtvaardigheid doorstaan. De succesvolle experimenten kunnen nadien tot een structurele oplossing leiden.

**Leren en werken
(tienkamp proef 4: betrek ouders)**

Jongeren die deeltijds leren en werken hebben vanaf 1 september 2008 een voltijds engagement. Overheid, socio-economische actoren en sociale partners zorgen voor een kwantitatief en kwalitatief afdoende aanbod aan werkervaringsplaatsen.

Vanaf 1 september 2008 wordt een vernieuwd stelsel van leren en werken van kracht. In dit stelsel worden de 3 deeltijdse leersystemen op elkaar afgestemd: het deeltijds beroepssecundair onderwijs, de deeltijdse vorming en de leertijd (Syntra-middenstandsopleiding). We stappen dus over van drie aparte, soms zelfs concurrentiële leerwegen naar een intense samenwerking met behoud van eigenheid. Bedoeling is om voor elke jongere een individueel traject op maat uit te stippelen, op basis van persoonlijke kenmerken zoals interesses, aanleg en vaardigheden, en elke jongere naar een startkwalificatie te loodsen.

Het nieuwe concept leren en werken is opgebouwd rond het principe van het zogenaamd voltijds engagement. Dit betekent voor de jongere een weekinvulling van minimum 28 uren door een combinatie van leren en werken. Van de opleidingscentra wordt verwacht dat ze maximale inspanningen leveren om voor elke jongere zo'n voltijdse invulling te realiseren (inspanningsverplichting), van ouders en jongeren wordt verwacht dat ze alle maatregelen ter zake die de centra treffen onvoorwaardelijk aanvaarden.

In Vlaanderen volgen ongeveer 11000 jongeren een of andere vorm van deeltijds leren. Ze krijgen wekelijks enkele dagen les; sommige daarvan doen daarnaast ervaring op op de werkplek maar anderen hebben geen of geen zinvolle activiteit. Aan deze toestand wordt een einde gesteld. Overheid, socio-economische actoren en sociale partners hebben de handen in elkaar geslagen om een kwantitatief en kwalitatief afdoende aanbod aan werkervaringsplaatsen te creëren. Het gaat dan om een arsenaal aan voortrajecten (voor niet-arbeidsrijpe jongeren), brugprojecten (werkervaringsplaatsen in een niet-commerciële omgeving met extra begeleiding) en vormen van arbeidsdeelname (deeltijdse arbeidsovereenkomsten, leerovereenkomsten ...). Daarnaast zijn er de persoonlijke ontwikkelingstrajecten die voor jongeren, ingeschreven in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, worden georganiseerd door centra voor deeltijdse vorming. Deze centra, deskundig in het jeugd- of vormingswerk, vangen op een gepaste manier jongeren op met sociale en emotionele problemen en zonder arbeidsattitudes.

Bij leren en werken zijn diverse partners betrokken (CLB, VDAB...). Ze vinden elkaar voortaan in regionale overlegplatformen. De overheid zal de ontwikkelingen die zich op het veld voordoen, van nabij volgen. Continue monitoring en centrale registratie van leer- en werkgegevens moet toelaten tot op het niveau van de opleidingsverstrekker en zelfs de jongere na te gaan of de doelstellingen worden gehaald.

**72 uur gratis oefenen op modernste VDAB-machines
(tienkamp proef 1: zet financiering in)**

18.000 leerlingen uit het TSO/BSO kunnen vanaf dit schooljaar gratis gebruik maken van de nieuwste hoogtechnologische machines in de VDAB-competentiecentra op momenten dat de machines onbenut zijn.

Voor de vierde keer kunnen nijverheidsscholen rekenen op een bijkomende investeringsschijf van 10,5 mln euro voor de modernisering van hun basisuitrusting. Maar als

het over meer dan basisuitrusting gaat, kan geen enkele technische of beroepsschool de razendsnelle technologische ontwikkelingen bijhouden. Vanaf 1 september 2008 reikt VDAB de scholen daarom de hand. De dienst stelt opleidingsinfrastructuur kosteloos ter beschikking aan alle leerlingen in het tweede en derde leerjaar van de derde graad (ruim 18.000 leerlingen) -de zogenaamde finaliteitsjaren- van de TSO- en BSO-studiegebieden Auto, Bouw, Grafische communicatie en media, Hout, Koeling en warmte, Land- en tuinbouw, Mechanica-electriciteit en Textiel. In het BuSO gaat het om leerlingen in het vijfde leerjaar van de beroepsopleiding. Voor deze laatste doelgroep zal de VDAB nagaan in hoeverre de beschikbare uitrusting kan ingezet worden. Scholen kunnen gratis voor een periode van maximum 72 uur per leerling gebruik maken van de meest recente hoogtechnologische machines in de 64 VDAB-competentiecentra, op momenten dat de centra zélf geen gebruik maken van de capaciteit.

De Regionale Technologische Centra (RTC) maken het aanbod van de VDAB-competentiecentra bekend op de website www.ond.vlaanderen.be/rtc. Scholen ontdekken via deze weg welke opleidingen in welke provinciale centra voorhanden zijn. Vervolgens nemen scholen contact op met een competentiecentrum voor praktische afspraken bv. over het tijdstip en de uit te voeren oefeningen.

De VDAB neemt zowel de kost van het gebruik van de machines, de te verwerken materialen, als de aanwezigheid van een instructeur voor zijn rekening. De school staat in voor het vervoer en de begeleiding van haar leerlingen naar het competentiecentrum en zorgt ervoor dat iedereen werkkledij en veiligheidsschoenen bij heeft. Alle leerlingen en leraren moeten bovendien via een schoolpolis verzekerd zijn.

**Leerkrediet prikkelt tot studievoortgang na flexibilisering
(tienkamp proef 7: bevorder goede studiekeuze)**

Vanaf dit academiejaar beschikken studenten over een rugzakje met studiepunten. Dit systeem zet studenten in het hoger onderwijs aan tot studievoortgang.

Het leerkrediet is een onderdeel van het nieuwe financieringssysteem voor de Vlaamse universiteiten en hogescholen, een systeem dat meer gericht is op resultaatsfinanciering. Vanaf het academiejaar 2008-2009 krijgt een student in het hoger onderwijs een leerkrediet. Dat is een rugzak met 140 studiepunten. Om in te schrijven haalt de student de studiepunten die hij/zij opneemt uit de rugzak. Bij een typische voltijdse inschrijving zijn dat ongeveer 60 studiepunten. Als de student slaagt, krijgt hij/zij de studiepunten terug. De bedoeling is de student te stimuleren een bewuste studiekeuze te maken en om de hogeschool of universiteit aan te sporen de studievoortgang te bewaken. Om de vaak moeilijke start in het hoger onderwijs te helpen overbruggen krijgt een student de eerste 60 studiepunten die hij/zij verwerft dubbel terug. Zodra een student een masterdiploma behaalt, worden de initiële 140 studiepunten van het leerkrediet afgetrokken. Zo wil de overheid met haar beperkte budget toch aan iedereen de kans geven om een diploma hoger onderwijs te behalen. Een student die geen leerkrediet meer heeft is immers niet langer financierbaar voor de instelling. De instelling mag de inschrijving van de student weigeren of maximaal een dubbel inschrijvingsgeld vragen.

Een student kan de evolutie van zijn leerkrediet volgen via www.studentenportaal.be

**Volwassenenonderwijs: hervorming voelbaar in de praktijk
(tienkamp proef 8: maak een sterke onderwijsladder)**

Een beter afgestemd onderwijsaanbod, een ombudsdienst en kwaliteitsbevordering vormen de hoofdtaken van de 13 nieuwe consortia in het volwassenenonderwijs.

Vanaf de start van het schooljaar 2008-2009 zal het nieuwe decreet volwassenenonderwijs bijna volledig ingevoerd zijn. Alleen de aanpassing van het personeelsstatuut voor de Centra voor Volwassenenonderwijs werd met één schooljaar uitgesteld en zal geïmplementeerd worden vanaf 1 september 2009. Tijdens het schooljaar 2008-2009 zullen deze aanpassingen verder voorbereid worden.

De volgende luiken van het decreet worden geïmplementeerd vanaf 1 september 2008:

- het nieuwe personeelsstatuut (CODO-statuut) en het nieuwe financieringssysteem voor de Centra voor Basiseducatie
- de fusie van de Centra voor Basiseducatie (van 29 naar 13 centra)
- de samenwerkingsovereenkomsten met de 13 consortia volwassenenonderwijs.

Het voorbije schooljaar werden dertien consortia volwassenenonderwijs opgericht. Vanaf 1 september 2008 zullen deze consortia de decretaal vastgelegde opdrachten effectief uitvoeren. Drie opdrachten zullen bepalend zijn voor het volwassenenonderwijs in de eerstkomende jaren: ten eerste zullen de consortia binnen hun werkingsgebied het onderwijsaanbod afstemmen op de regionale educatieve noden. Ten tweede zal elk consortium een regionale ombudsdienst uitbouwen en zo een bemiddelende rol spelen tussen de centra en de cursisten. Ten slotte zullen de consortia de centra ondersteunen bij de invoering van kwalitatief afstandsonderwijs.

Vanaf september 2008 treedt een nieuw financieringssysteem in werking voor de centra voor basiseducatie waarbij alle bestaande tijdelijke projectmiddelen geïntegreerd worden. Dat zorgt voor meer stabiliteit en werkzekerheid. De personeelsleden van de basiseducatie blijven aangesteld op contractuele basis, maar de lonen zullen vanaf 1 september 2008 rechtstreeks door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming betaald worden.

Begeleiding van kinderen met een handicap

Dubbel zoveel kinderen met een matige of ernstig verstandelijke handicap kunnen vanaf 1 september 2008 met begeleiding terecht in een school van het gewoon onderwijs.

Sinds 1999 kunnen een beperkt aantal kinderen met een matige of ernstige verstandelijke handicap in een school van het gewoon lager of secundair onderwijs terecht met begeleiding vanuit het buitengewoon onderwijs. De scholen voor buitengewoon onderwijs type 2 krijgen voor de begeleiding aanvullende lestijden en een integratietoelage.

Vanaf 1 september 2008 kunnen dubbel zoveel kinderen van inclusief onderwijs (ION) genieten. Het contingent wordt opgetrokken van 50 naar 100 leerlingen. Ook de voorwaarden om van deze begeleiding te genieten wijzigt. Vanaf nu geldt het principe 'eerst komt, eerst maalt' voor de kinderen die op een wachtlijst terecht komen. Ten slotte wordt de integratietoelage geïndexeerd.

ION is niet te verwarren met geïntegreerd onderwijs (GON). GON omvat een samenwerking tussen het gewoon en buitengewoon onderwijs, waarbij een leerling met een attest

buitengewoon onderwijs in een school van het gewoon onderwijs les kan volgen met bijkomende ondersteuning vanuit het buitengewoon onderwijs.

Verbindingsofficier voor geplaatste kinderen

Verbindingsofficieren zorgen voor een betere samenwerking tussen onderwijs en strafinstellingen. Dit bevordert de reïntegratie van het kind of de jongere bij thuiskomst.

Soms worden schoolgaande kinderen en jongeren omwille van een problematische opvoedingssituatie of een misdrijf opgenomen in één van de Gemeenschapsinstellingen voor Bijzondere Jeugdzorg of in het federaal centrum te Everberg. Tijdens hun verblijf in de instelling lopen ze meestal elders school. Bij hun terugkeer kunnen ze terug de draad opnemen in hun oude school of wordt er een nieuwe school gezocht.

Om al deze overgangen tussen onderwijs en de instellingen beter te laten verlopen en de reïntegratie van deze kinderen en jongeren zo soepel mogelijk te laten verlopen, gaan er vanaf 1 september 2008, gedurende één schooljaar, verbindingsfunctionarissen aan de slag in de Gemeenschapsinstellingen voor Bijzondere Jeugdzorg en in het federaal centrum te Everberg. Ze zullen een brug slaan tussen de jeugdinstanties en het onderwijs om de integratie van de leerling te vergroten en hem zoveel mogelijk doelgerichte leer- en algemene hulp te geven.

De verbindingsfunctionarissen kunnen ook zorgen voor meer informatiedoorstroming over de ontwikkelingen binnen het onderwijs naar de gemeenschapsinstellingen. Zo kan het onderwijs binnen de instelling verbeteren. De bedoeling is ook dat de verbindingsfunctionarissen, op basis van onderzoek, beleidsadviezen zullen formuleren om het onderwijsaanbod binnen de Gemeenschapsinstellingen te verbeteren. Ten slotte is het ook hun opdracht om adviserend en ondersteunend op te treden in probleemdossiers.

Er werden middelen vrijgemaakt voor 2 voltijdse en 1 halftijdse gedetacheerden.

3. PERSONEEL

Nieuwe nascholingsprojecten Taal (tienkamp proef 6: breng taal op peil)

Leraren kunnen zich tijdens het schooljaar 2008-2009 verder bijscholen in talenonderwijs.

Voor het schooljaar 2008-2009 zijn er voor de tweede opeenvolgende keer, wegens groot succes, nascholingen die kaderen in de talenbeleidsnota "De lat hoog voor talen in iedere school. Goed voor de sterken, sterk voor de zwakken." Van de dertien goedgekeurde nascholingsprojecten zijn er vijf rond het thema "Schooltaal Nederlands: Taaldidactische competentie van lerarenteams verhogen (alle vakken), in het secundair onderwijs", twee projecten rond het thema "Frans in de overgang van basis- naar secundair onderwijs", vier rond het thema "Taalversterking bij kleuteronderwijzers en leerkrachten eerste graad basisonderwijs" en twee projecten rond het thema "Talensensibilisering in het kleuter- en basisonderwijs". De nascholingen worden gratis ingericht en zijn netoverschrijdend. Hiervoor wordt een budget van ongeveer 1,5 miljoen euro uitgetrokken.

Met de prioritaire nascholings thema's heeft de overheid de bedoeling de kennis, vaardigheden en attitudes die leerkrachten tijdens hun opleiding hebben verworven, te verbreden of te verdiepen in functie van hun verdere professionalisering. Talenbeleid in het onderwijs is een kwestie van gelijke kansen. Door elke jongere tot correcte en rijke vaardigheid in de standaardtaal en andere talen te begeleiden, zorgt het onderwijs ervoor dat de maatschappelijke kansen niet afhankelijk zijn van zijn herkomst, maar wel van de mate waarin iemands talenten tot ontwikkeling gebracht worden.

Voor meer informatie en de contactgegevens van de nascholingsprojecten:

www.ond.vlaanderen.be/nascholing

**Premie voor het aantrekken van mensen met een arbeidshandicap
(tienkamp proef 10: bestrijd discriminatie arbeidsmarkt)**

Vanaf 1 oktober 2008 krijgen scholen en universiteiten een premie als mensen met een arbeidshandicap aanwerven.

Vanaf 1 oktober 2008 kunnen scholen en universiteiten gebruik maken van de nieuwe Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP). Deze premie zet scholen en universiteiten aan om mensen met een arbeidshandicap aan te werven. Deze loonkostsubsidie verzekert de scholen van een terugbetaling op het loon van de nieuwe werknemer: 40% in het eerste jaar van aanwerving, 30% in het tweede tot vierde jaar en 20% vanaf het vijfde. De premie start hoog om de scholen de kans te geven de werknemer goed te laten inwerken.

Net als voordien kunnen scholen en universiteiten bovendien subsidies aanvragen voor aanpassingen aan de werkplek, om mensen met een arbeidshandicap goed hun werk te kunnen laten verrichten. Al deze premies zijn eenvoudig aan te vragen bij de VDAB, mits de nieuwe werknemer door de Vlaamse arbeidsbemiddelaar erkend is als persoon met een indicatie van arbeidshandicap.

4. AANDACHT VOOR GEZONDHEID EN MILIEU

Rookverbod in de hele school

Vanaf 1 september 2008 zijn alle scholen en CLB's volledig rookvrij.

Begin 2008 kon het nog op school: leerlingen en personeel die op de speelplaats, de parking of één of andere afgebakende rookzone een sigaret opstaken. Vanaf 1 september 2008 komt daar verandering in. Dan moet de volledige campus van alle Vlaamse scholen en Centra voor leerlingenbegeleiding (CLB) rookvrij zijn. Dit geldt zowel in gesloten als in open plaatsen als tijdens extra-murosactiviteiten.

- In gesloten plaatsen is roken steeds verboden.
- In open plaatsen is roken verboden op weekdays tussen half zeven 's morgens en half zeven 's avonds.
- Tijdens één- en meerdaagse uitstappen (extra-murosactiviteiten) is roken verboden tussen half zeven 's morgens en half zeven 's avonds.

Het rookverbod geldt niet alleen voor de leerlingen en het personeel maar ook voor de ouders en alle andere bezoekers die op de speelplaats of in de gebouwen van scholen of CLB's komen. Een aparte rookruimte voor leraren bv. mag niet meer. Met de nieuwe wetgeving (het decreet op het rookverbod van 6 juni 2008) werd er niet alleen gezorgd voor de bescherming van kinderen en jongeren tegen passief roken, maar wordt de rol van de school als promotor van een gezonde levensstijl extra in de verf gezet. De leerlingen worden namelijk opgevangen in een omgeving waar niet-roken de norm is en waar het schoolpersoneel zelf het goede voorbeeld geeft. Op lange termijn zou dit er toe moeten leiden dat minder jongeren naar de sigaret grijpen.

De nieuwe regelgeving legt enkel de minimumvoorwaarden vast. Elke school kan het rookverbod nog uitbreiden en moet zorgen voor een lesprogramma over roken.

Het installeren van een rookverbod is maar één element in de zorg om van onze Vlaamse jongeren gezonde volwassenen te maken. De scholen zelf kunnen samen met de jongeren (en hun ouders) nog tal van maatregelen uitwerken en heel wat activiteiten organiseren. Ter ondersteuning van hun werk om scholen volledig rookvrij te maken, ontvangen de scholen en de CLB's eerstdaags een brochure.

Duurzaam naar school in 76 gemeenten

In 76 gemeenten starten initiatieven die kinderen van het basisonderwijs en hun ouders moeten aanzetten om meer te voet en met de fiets naar school te gaan.

In 76 gemeenten gaat vanaf 1 september 2008 het project 'Duurzaam Naar School' van start. Duurzaam Naar School is een actieplan om leerlingen uit het basisonderwijs zoveel mogelijk met de fiets en te voet naar school te laten gaan. Gemeenten die initiatieven rond de zachte weggebruiker opzetten kunnen daarvoor subsidies krijgen. Aanvullend kunnen gemeenten in een tweede stap subsidies krijgen voor de organisatie van netoverschrijdend leerlingenvervoer. De Vlaamse Regering heeft daarvoor 2,4 miljoen euro uitgetrokken voor het schooljaar 2008-2009. Voor het schooljaar 2009-2010 wordt er 9,6 miljoen vrijgemaakt, daarmee zullen 2 op 3 gemeenten kunnen deelnemen aan Duurzaam Naar School.

De goedgekeurde projecten bereiken 150.000 leerlingen in 76 gemeenten. De gemeenten konden een selectie maken uit een lijst met concrete initiatieven rond informatie & sensibilisatie, educatieve initiatieven en organisatie van andere initiatieven. Gemeenten kunnen bijvoorbeeld een vrijwilligersnetwerk voor voetgangersrijen of een fietspool uitbouwen. Zo gaan 31 van de geselecteerde gemeenten een fietspool organiseren en 68 gemeenten een schoolbereikbaarheidskaart opstellen, 25 gemeenten gaan van start met een voetgangerspool, 31 gemeenten zullen fietshelmen aankopen, 38 gemeenten willen fluorescerend materiaal aankopen, ...

Daarnaast konden gemeenten nog eigen creatieve voorstellen doen. Zo investeert Middelkerke in een softwareprogramma om de schoolroutes te analyseren en te modelleren. Leuven zet dan weer activiteiten op met de politie en belooft leerlingen die trouw deelnemen. Geetbets organiseert een fietsexamen en in Wijnegem wordt samen met de kinderen een route uitgestippeld waar kinderen spelenderwijs hun verkeersvaardigheden kunnen oefenen.

De 6 pilootgemeenten die in 2007-2008 netoverstijgend woonschoolvervoer hebben georganiseerd kunnen volgend schooljaar wel al instappen in een tweede luik van "Duurzaam Naar School". Die 6 gemeenten zijn Blankenberge, Rotselaar, Waasmunster, Asse, Bekkevoort en Hemiksem